

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kozma Zsolt Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: dr. Kozma Zsolt ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztály (**cím**) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. március 22. napján meghozott 18.P.22.653/2017/39. számú ítélete ellen a felperes részéről 40. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására az államnak 248.000 (Kétszáznegyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A 2011. február 10. napján létrejött adásvételi szerződéssel a felperes megvásárolta a **H.** Kft., mint eladó tulajdonában álló **S.** belterületi .../2 hrsz. alatti lakásingatlan 1/2 részét az alapító okiratban megjelölt közös tulajdonból hozzá tartozó 2228/10000 tulajdoni hányadával. A szerződésben rögzítésre került, hogy a szerződés tárgyát képező illetőség a műszaki terveken az A/2 "B" jelű lakrész. Az ingatlan három lakóegységet tartalmazó épület építkezése befejezésre került, a **S.** Város Jegyzője által kiadott használatbavételi engedély száma .../2009. A szerződés szerint a felperes mint vevő az okirat aláírásával egyidejűleg átutalás útján megfizet az eladónak 6.000.000 forintot, melyből 2.000.000 forint foglaló, 4.000.000 forint pedig vételárelőleg. A vevő 2011. március 15-ig - sikeres fűtőpróba esetén - átutalás útján megfizet az eladónak további 2.500.000 forintot, a hátralékos 18.300.000 forintot pedig a mennyiségi és minőségi hiánypótlás nélküli műszaki átadást követő hat banki napon belül, legkésőbb 2011. május 15. napjáig köteles megfizetni.

A felperes a **S.**-i Járásbíróság előtt pert indított a **H.** Kft. ellen, akit a szerződés alapján részére teljesített 6.000.000 forint (foglaló és vételárelőleg) visszafizetésére, a Ptk. 245. § (1) bekezdése alapján további 2.000.000 forint foglaló, valamint az ingatlanra fordított költségei megfizetésére kért kötelezni. Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy a szerződéskötést követően a megvásárolt

ingatlanlapon kapcsolatban jelentős mennyiségű hiba és hiányosság merült fel, amelyek egy része a rossz és tervtől eltérő kivitelezés, mulasztás, másrészt a szerződés megkötését követően végzett kivitelezés következménye. A felperes folyamatosan értesítette az alperest a felmerült hibákról és kérte azok kijavítását, megszüntetését, aki azonban kötelezettségének nem tett eleget, melyre tekintettel a 2011. május 14. napjára kitűzött műszaki átadás-átvétel eredménytelen volt. Az alperes részéről a közölt hibák, hiányosságok a felperes által tűzött 15 napos póthatáridő alatt nem kerültek megszüntetésre, ezért a felperes a 2011. június 30-án kelt levelében a szerződéstől elállt. Jogszerű elállása folytán a szerződés a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal megszűnt, ezért az alperes az eredeti állapot helyreállítása címén köteles megfizetni részére a 4.000.000 forint vételárelőleget, a 2.000.000 forintos foglaló kétszeres összegét, valamint az általa átadott lámpatestek és tartozékok 58.000 forintos értékét, valamint 180.000 forint szerződéskötéssel felmerült költséget. Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta, hogy a felperes a szerződéstől jogszerűen állt el. Álláspontja szerint a közöttük létrejött szerződést az ő elállása szüntette meg, elszámolási kötelezettsége elől nem zárkozott el, azonban a felperessel szemben 4.238.000 forint összegű kártérítési igényt érvényesített beszámítási kifogásként, mert a felperes magatartása folytán az ingatlanilletőséget alacsonyabb vételáron tudta értékesíteni.

A S.-i Járásbíróság a 2014. január 29. napján meghozott 3.P.20.043/2012/68. számú ítéletével kötelezte a per alperesét, a H. Kft.-t, hogy fizessen meg a felperesnek 6.238.000 forintot, valamint annak 2011. február 10. napjától járó késedelmi kamatát, továbbá 250.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán a alperes neve, mint másodfokú bíróság a 2014. június 12. napján meghozott 3.Pf.20.300/2014/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. A felperes a jogerős ítélet ellen perújítást kezdeményezett, a S.-i Járásbíróság a 2014. december 4. napján tartott tárgyaláson hozott 5.P.20.671/2014/5. számú végzésével a felperes perújítási kérelmét, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította.

A felperes jelen perben előterjesztett keresetében az alperest a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján 3.100.000 forint kártérítés, továbbá a Ptk. 339. § (1) bekezdése, a 348. § (1) bekezdése, a 349. § (1) és (3) bekezdései alapján 7.113.252 forint vagyoni kár megfizetésére kérte kötelezni. Tényállítása szerint az alperes eljárása során megsértette a felperesnek a per észszerű időn belül történő befejezéséhez és a tisztességes eljáráshoz való jogát. A per észszerűtlenül hosszú ideig tartó elhúzódása a következő okokra vezethető vissza: dr. ... bíró másfél hónapig késleltette a per megkezdését, mert csak az első tárgyaláson jelentette be elfogultságát, holott azt a keresetlevél kézhezvételét követően már észlelnie kellett. Az ügyben eljáró ... bíró eltúrte, hogy **tanú1** és **tanú2** tanúk alapos indok nélkül két alkalommal nem tettek eleget az idézésben előírt megjelenési kötelezettségüknek, ezért kihallgatásuk két hónapot késett. A legnagyobb késedelmet az okozta, hogy az eljáró bíró 2012. október 29. és 2013. szeptember 30. közötti időszakban olyan kérdések vizsgálatával bízta meg a kirendelt műszaki szakértőt, amelyek a per eldöntése szempontjából nem bírtak jelentőséggel, mert a felperes álláspontja szerint a pert az iratok alapján is el lehetett volna dönteni. A bíró a szakértőnek kirendelése során négy, a per eldöntése szempontjából irreleváns kérdést tett fel, melyek közül három megválaszolása különös szakértelmet nem igényelt. A szakértő válaszait a bíró nem használta fel az ítélet indokolásához, ami bizonyítja, hogy a szakértői vizsgálat lefolytatása értelmetlen volt. Egy évvel a per kezdetét követően minden adat, amire az ítélet indokolásához szükség volt, a bíróság rendelkezésére állt és az elrendelt szakértői helyszíni vizsgálatnak észszerű magyarázata nem volt, mert a kirendelt szakértő az alperes szerződésszegését a peres iratokból állapította meg. A helyszíni szemle értelmetlenségével az eljáró bíró tisztában volt, mert a 2014. január 17-i tárgyaláson nyilvánosan beismerte, hogy a pert az iratokból és a tanúvallomásokból régen eldönthette volna, ami azonban nem került bele a tárgyalási

jegyzőkönyvbe. Mindezek mellett az eljáró bíró eljárása során megsértette a Pp. számos szabályát, ami a felperes tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát sértette. A bíró nem rendelkezett az általános műveltség körébe tartozó alapszintű matematikai és technikai ismeretekkel, ezt bizonyítja az is, hogy a perköltség számítása során a felperes terhére 11.368 forinttal több eljárási illetéket és 128.704 forinttal kevesebb perköltséget ítélt meg. Technikai ismeretei hiányát támasztja alá az is, hogy a felperes által az eljárás során rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat nem értékelte megfelelően. Mindezekből következően nem tudott eleget tenni a Pp. 3. § (3) bekezdésében és a 141. § (2) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségének, valamint a Pp. 221. § (1) bekezdésében írt indokolási kötelezettségének. A felperest egyetlen alkalommal sem tájékoztatta arról, hogy mely tények bizonyítása szükséges részéről, amivel a Pp. 3. § (3) bekezdésének előírását sértette. Az adott tényállásra vonatkozó egyediesített és teljes körű tájékoztatások nem történtek, ennek következtében a bíró a felperest a per teljes időtartama alatt bizonytalanságban tartotta.

A tisztességes eljáráshoz való jog fontos alapelve a pártatlan ítélkezéshez való jog. Az eljáró bíró pártatlansága vonatkozásában alapos kétség merült fel. Ezt támasztja alá, hogy eljárása során kirívóan nagy számú jogszabályt sértett, amelyek a felperest akadályozták jogai érvényesítésében. A bizonyítási eljárásból indokolás nélkül kizárt minden felperesi bizonyítékot, tömegesen követett el jogsértéseket a tanúmeghallgatások és a szakértői bizonyítás lefolytatása során. A jogvita eldöntéséhez szükségtelen bizonyítások elrendelését forszírozta, és nem akadályozta meg a per elhúzására irányuló cselekményeket. A 2014. január 17-i tárgyalási jegyzőkönyvet a valóságtól eltérő módon rögzítette. A jegyzőkönyvet a bíró és ... közösen írták alá. Amennyiben dr. ... bíró és ... házaspár, ez megalapozná, hogy a bíró és az alperes között meg nem engedhető kapcsolat állt fenn. Erre tekintettel indítványozta a felperes dr. ... és ... megnyilatkoztatását kapcsolatukat illetően.

A felperes a tisztességes tárgyaláshoz való joga körében utalt arra, hogy a bíróságoknak biztosítaniuk kell, hogy az ügyfél a per során eljárási jogait érvényre tudja juttatni, bizonyítékait elő tudja terjeszteni. Az adott perben a bíróság ignorálta a felperes valamennyi bizonyítékát és kirívó jogsértést követett el azzal, hogy perdöntő jelentőségű felperesi dokumentumokat likvidált az iratok közül és határozatát ezek hiányában hozta meg. A S.-i Járásbíróság iratai között ugyanis a keresetlevél mellékleteként F/4., F/5. és F/6. sorszám alatt csatolt iratok nem lelhetők fel, valaki ezeket eltüntette. Ezen túlmenően az eljáró bíró a kereseti kérelemben megjelölt jogcímtől (Ptk. 227. § (1) bekezdés) eltérő ügyben folytatta le a bizonyítási eljárást.

A felperes tisztességes tárgyaláshoz való jogát sértette az is, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget, ítélete indokolásában nem található meg a felperes beadványaiban előterjesztett bizonyítékok, nincs utalás arra, hogy a sikeres fűtéspróba elvégzését cáfoló és az alperes szerződösszegését alátámasztó felperesi bizonyítékok figyelembevételét az eljáró bíró miért mellőzte. Az ítélet indokolásában nincs feltüntetve az annak alapját képező ráutaló magatartással történő elállás jogát alátámasztó jogszabály. Ezen kívül a tárgyalás tisztességét befolyásolta a bíró tárgyalásvezetési stílusa, a felekkel kapcsolatos pervezetési intézkedései, valamint részéről a jegyzőkönyvek tartalmának megállapítása.

Vagyoni kártérítés iránti igénye tekintetében hivatkozott a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság észszerűtlenül elhúzta az eljárást, mellyel segítséget nyújtott az alperesnek ahhoz, hogy a céget a vagyon kimentése után fantomizálja és megakadályozza a felperest a részére megítélt összeg behajtásában. Amennyiben a bíróság a felperes által beterjesztett valamennyi bizonyítékot figyelembe véve 2012. augusztus 29. és 2013. június 30. között ítéletet hirdetett volna, akkor az alperes a társaság vagyonából a megítélt követelést be tudta volna hajtatni, mert 2013. december végéig az alperesi társaságnak bizonyíthatóan rendelkezésre állt a szükséges tőke. A felperes

azonban a 2014. január 29-én kihirdetett ítéletnek már nem tudott érvényt szerezni, mert a pereszes cég az észszerűtlenül hosszú ideig tartó per lezárása előtt egy hónappal fantomizálódott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint a bíróság az alapperben a felperesnek sem a tisztességes eljáráshoz való jogát, sem a per észszerű időn belül való befejezéséhez való jogát nem sértette. A per észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelmére alapított igény elbírálásakor az ítélkezési gyakorlat szerint az egész eljárás időtartamát kell vizsgálni a keresetlevél benyújtásától a jogerős ítélet meghozataláig. Az eljárás hossza szempontjából észszerű idő az az idő, ami alatt az adott ügy elbíráható, ez pedig a konkrét jogvita kereteitől, elsősorban a kereset és az ellenkérelem által behatárolt bizonyítási eljárás terjedelmétől függ és nem a felek szubjektív érzetétől. A 2012. január 16. napján indult eljárás jogerősen 2014. június 12. napján befejeződött, amely alatt inaktív időszak nem volt. A szakértői bizonyításra is figyelemmel az adott pertartam nem tekinthető az észszerű határidő túllépésének. A bíróság a perbe vitt jogról dönt, és nem feladata figyelni azt, hogy a felek vagyona a követelés végrehajtható-e, a felek miként gazdálkodnak és van-e a félnek olyan vagyona, amelyből az ellene érvényesített követelés behajtható. A vagyon hiánya a bíróság magatartásától független tény, ami nem áll okozati összefüggésben a bíróság peres eljárásban lefolytatott magatartásával.

Dr. ... az első tárgyaláson az alperesi képviselő nyilatkozata alapján az ügyvezető személyének tisztázását követően jelentette be elfoglaltságát. Az ügyben az átszignálást követően a kereset előterjesztését követő két hónappal a bíróság tárgyalást tűzött ki, ezért az elfoglaltság bejelentése az eljárás elhúzódását nem okozhatta. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét nem meríti ki bármely eljárásjogi rendelkezés megsértése. A jelen ügyben eljáró bíróság nem rendkívüli jogorvoslati fórum, ezért az alapeljárás lefolytatásával kapcsolatos eljárásjogi és a bizonyítékok értékelésére vonatkozó sérelmek nem képezhetik jelen per tárgyát. A bíróság döntési kompetenciájába tartozó kérdés az, hogy a jogvita elbírálása szempontjából konkrétan milyen bizonyítás felvételét tartja szükségesnek és bírói mérlegelés körébe tartozik a bizonyítás eredményének értékelése is. Önmagában az, hogy a fél nem ért egyet az adott bizonyítás felvételének szükségességével vagy a bizonyítás eredményének értékelésével, nem teszi a bíróság eljárását jogellenessé. A 2012. május 25-i tárgyaláson a felperesi képviselő indítványozta tanúk kihallgatását és az alperesi tanúbizonyításra vonatkozó indítványok teljesítését nem ellenezte. A 2012. augusztus 29-i tárgyaláson a felperes maga indítványozta igazságügyi szakértő kirendelését, kérve a tervdokumentáció, műszaki leírások, hibajegyzékben foglaltak megvizsgálását és az elsőfokú bíróság a szakértőt kirendelő végzésében a szakértő feladatát ebben a körben határozta meg, ezért a felperesnek a szakértő kirendelésével, illetve feladatai meghatározásával kapcsolatos kifogásai nem alaposak. A 2013. január 23-i tárgyaláson a felperes és az alperes is észrevételezte, hogy a szakértő véleményét helyszíni vizsgálat nélkül végezte el és a bíróság a szakértői vélemény kiegészítését a felperesi, valamint az alperesi kérdésekre tekintettel rendelte el, továbbá a felperes kifejezetten kérte a helyszíni szemle elvégzését. Az nem róható a bíróság terhére, hogy a szemletárgy birtokosai közreműködésének biztosítása bírói intézkedést tett szükségessé. Mindezekre tekintettel a felperes az általa indítványozott bizonyítások lefolytatására, mint a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belüli befejezéséhez fűződő joga sérelmét megalapozó körülményre alappal nem hivatkozhat azok szükségtelensége okán. Kiemelte az alperes, hogy a felperes az eljárás elhúzódása miatt a Pp. 114/A. §-a alapján kifogással nem élt, jogorvoslati jogát nem merítette ki.

Az alperes álláspontja szerint az eljáró bíró tájékoztatási kötelezettségét sem sértette meg. A jogi képviselővel eljáró felperes a per adatai alapján megállapíthatóan tisztában volt a bizonyítandó tényekkel és a bizonyítási teherrel, a joggyakorlat szerint ilyen esetben formális írásbeli tájékoztatás elmaradása esetén nem sérül a fél tisztességes eljárás lefolytatásához fűződő joga. A

jegyzőkönyvvel kapcsolatban utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy ezzel összefüggésben a felperes jogorvoslattal nem élt és a jegyzőkönyv kijavítására kérelmet nem terjesztett elő. Mindezek mellett kiemelte, hogy az eljáró bíró döntési kompetenciája annak megítélése, hogy az ügy mikor érett az ítélelhozatalra. Az adott esetben a bíróság ítéletében indokolási kötelezettségének eleget tett, a tényállás megállapítása mellett megjelölte azokat a bizonyítékokat is, amelyre alapítva azt megállapította és indokát adta, hogy a keresetről, valamint a beszámítási kifogásról milyen jogi indokok alapján döntött, és miért nem találta megalapozottnak a felperes elállásra való hivatkozását, továbbá döntését az összecszerűség körében is megindokolta.

Az a körülmény, hogy a beszerzett iratok között a keresetlevél F3-F5 mellékletei nem szerepelnek, nem jelenti azt, hogy azok a per folyamatban léte alatt ne képezték volna a per anyagát, illetve azok tartalmát a bíróság nem értékelte. Az eljárás során az alapper alperese a 13. sorszámú jegyzőkönyvben rögzítettek szerint a hivatkozott mellékletekre észrevételt tett, továbbá az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában maga is hivatkozott a 2011. május 14-én lezajlott sikertelen átadás-átvételi eljárásra, a felperes által előzetesen rögzített hibajegyzékre és az ekkor kitűzött tizenöt napos póthatáridőre, ami az F/3. számú melléklet bizonyítékként való értékelésére utal.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 612.800 forint kereseti illetéket.

Az ítélet indokolása szerint a kereset alaptalan. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (1) bekezdése szerint a bíróság feladata, hogy az 1. §-ban foglaltakkal összhangban a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. A Pp. 2. § (2) bekezdése értelmében a per befejezésének észszerű időtartama a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is figyelembe véve határozható meg. Nem hivatkozhat a per észszerű időn belül történő befejezésének követelményére az a fél, aki magatartásával, illetve mulasztásával a per elhúzódtatásához maga is hozzájárult. A felperes által állított alapjogi sérelmet megalapozó igazságszolgáltatási jogviszony az alapper megindításával jött létre, a felperesi keresetet a 2010. évi CXXX. törvény 15. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a Pp. 2012. január 16. napján hatályos, módosítása előtti rendelkezése alapján kellett elbírálni.

A Pp. 2. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a bíróság először azt vizsgálta, hogy a S.-i Járásbíróság megsértette-e a felperesnek a per észszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát. Az Alkotmánybíróság 8/1992. (I. 30.) AB határozata szerint az ügyek elbírálására az az észszerű idő, amelynek tartama alatt az adott ügy elbírálnak. Nem vonható az észszerű határidő fogalmába az olyan idő, amelynek során nem folyik vizsgálat, vagy olyan témában folyik, amely nem tartozik az ügyhöz. Az indokolatlan késlekedés az észszerű határidőn belüli döntésre vonatkozó kötelezettség megszegésének minősül. Mindezekre tekintettel a bírói gyakorlat alapján a per észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelmére alapított méltányos elégtételt biztosító kártérítési igény elbírálásánál az egész eljárás időtartamát kell vizsgálni annak megítélésekor, hogy sérült-e az észszerű időn belüli befejezéshez való jog (BDT2008. 1811.).

A S.-i Járásbíróság 3.P.20.043/2012. számú ügy iratainak áttanulmányozása alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a per első fokon 2 éven belül, míg jogerősen 29 hónap alatt befejeződött. Figyelemmel arra, hogy a per tárgya hibás teljesítésre alapított elállási jog gyakorlása folytán az eredeti állapot helyreállítása iránti igény érvényesítése volt, továbbá az alperes beszámítási kifogást is előterjesztett, mindezek elbírálásához széles körű bizonyítási eljárás lefolytatása, illetve szakértői bizonyítás volt szükséges. Az ilyen tárgyú perek átlagos befejezési

idejéhez képest az alapper befejezése nem tekinthető észszerű időn túlnak. A perben inaktív időszak nem volt és ilyenre a felperes maga sem hivatkozott.

A Pp. 125. § (3) bekezdése értelmében a tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy az első tárgyalási határnap a keresetlevélnek a bírósághoz érkezését követően legkésőbb négy hónapon belül megtartható legyen. Az ügyben az érdemi első tárgyalás a keresetlevél benyújtását követő két és fél hónapon belül megtartásra került, ezért az a körülmény, hogy dr. ... bíró az első kitűzött tárgyaláson jelentette be elfoglaltságát, a per észszerű időn belüli befejezését nem akadályozta. Az, hogy az idézett tanúk a tárgyaláson nem jelentek meg, a bíróság terhére nem róható. Iratellenes az a felperesi hivatkozás, miszerint az alperesi bíróság eltúrta **tanú1** és **tanú2** tanúk mulasztását, mert a **S.-i** Járásbíróság a második tárgyalás elmulasztása miatt a 2012. június 27. napján tartott tárgyaláson a tanúkat pénzbírsággal sújtotta. Az alkalmazott bírság célját elérte, mert a tanúk a következő tárgyaláson megjelentek.

A szakértői bizonyítás szükségességével kapcsolatban az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a felperes a keresetlevélben elállása indokául ki nem javított hibákat, hiányosságokat jelölt meg, melyek fennállásának bizonyítása őt terhelte. Annak megítélése a bírói mérlegelés körébe tartozik, hogy melyek azok a kérdések, amelyek megítélése különleges szakértelmet igényel, ugyanis a szakértő kirendelése az adott ügyben eljáró bíró per tárgyát képező szakterületen való jártasságától függ, ami a felek és a jelen bíróság által sem felülbírálható. A felperes az 5. sorszámú előkészítő iratában maga indítványozta igazságügyi műszaki építésszakértő kirendelését az elállási joga gyakorlása alapjául megjelölt hibák, hiányosságok, minőségi kifogások megalapozottságának meghatározására, mely indítványát a 2012. augusztus 29. napján tartott tárgyaláson is fenntartotta. Ezért a bíróság éppen a felperes keresete körében, a felperes indítványára folytatta le a bizonyítást, a szakértő kirendelését nem mellőzhette, mert az a jogvita elbírálása szempontjából szükséges volt (BH2010. 169.). Az a körülmény, hogy a szakértői bizonyítás a felperes számára eredményre nem vezetett, mert az a Ptk. 306. § (1) bekezdése szerinti elállási joga alátámasztására nem volt alkalmas, nem tette a bizonyítást feleslegessé. A szakvélemény kiegészítése, helyszíni szemle tartása ugyancsak nem volt indokolatlan. A szakértő véleményében rögzítette, hogy azt helyszíni szemle hiányában készítette el és a szakvéleményre tett észrevételeiben a felperes maga kifogásolta a helyszíni szemle hiányát és az alperes ezzel egyezően nyilatkozott. A felperes a 2013. január 23-i tárgyaláson elsődlegesen ítélet meghozatalát kérte, míg másodlagosan a szakvélemény kiegészítését a helyszíni szemle alapján. Utóbb a bíróság felhívására indítványozta a szakértői vélemény kiegészítésére tett indítványt és az ehhez szükséges díjelőleget is letétbe helyezte. Amikor a bíróság a szakvélemény kiegészítését elrendelte, az, hogy a helyszíni szemle eredményre vezet-e, sem a bíróság, sem pedig a felek számára nem lehetett ismert. A helyszíni szemle tapasztalatai alapján a szakértő kiegészített véleményében egyes, a felperes által készített hibajegyzékben szereplő hibák fennállását meg tudta állapítani (tetőkibúvó, lépcsőházi acélcsőkorlát hiánya, pengefalak, erkély mellvédfal hőszigetelésének pótlása). Ugyanakkor megállapította azt is, hogy olyan hibát, ami a lakás használatát akadályozta volna, nem észlelt és a szerződéstől való elállásra alapot adó műszaki okot sem tapasztalt. Mindezekre tekintettel a helyszíni szemle tartása nem tekinthető indokolatlannak, amit nem befolyásol, hogy az a felperes számára nem kedvező eredményre vezetett. A kifejtettekre tekintettel az, hogy az alperes a felperesnek a per észszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jogát sértette volna, nem volt megállapítható.

Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a tisztességes eljárás követelménye magában foglalja a bírósággal és az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat (pl. „igazságos tárgyalás”) és egyben biztosítja az eljárási garanciák kiteljesedését is, a „fair trial” olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni {6/1988. (III. 11.)

AB határozat}. Az állandó bírói gyakorlat szerint a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított igény nem az alapperben elkövetett egyes eljárási szabálysértéseken alapul (BDT2017. 3704.), ezért a felperes által hivatkozott egyes eljárási szabálysértések, mint pl. a szakértő kirendelő végzés hiányosságai, a jelen per eldöntése során jelentőséggel nem bírhatnak. Az eljáró bíró pártatlanságának megkérdőjelezésére nincs kellő alap, jelen perben az elsőfokú bíróság a peres iratok áttanulmányozása során erre okot adó körülményt nem észlelt. A bíró elfogultsága a felperesben sem merült fel az alapeljárás során, ugyanis a bíróval szemben a Pp. 16. § (4) bekezdése szerinti kizárási okot nem jelentett be. Emellett utalt az elsőfokú bíróság arra is, miszerint önmagában azon körülményből, hogy a bíró esetlegesen az eljárás során jogszabálysértést követ el, elfogultságára nem lehet következtetni, mint ahogy abból sem, hogy esetlegesen hibás a perköltség számítása, mert az az ítélet elleni fellebbezésben sérelmezhető.

Az elsőfokú bíróság az ítélet írásba foglalása során észlelte, hogy a felperes alapperben előterjesztett keresetlevelének F4-F6. sorszámú mellékletei a többi irattal együtt a le nem fűzött szakértői véleménnyel együtt az akta végén található. Az iratok valóban nem minden esetben számsorrendben kerültek lefűzésre, ez azonban a felperes tisztességes eljáráshoz való jogát semmilyen módon nem sérti.

A Pp. 117. § (1) bekezdése értelmében a jegyzőkönyvben röviden le kell írni az eljárás menetét és az annak során történeteket, mégpedig úgy, hogy a jegyzőkönyv alapján azt is meg lehessen állapítani, hogy az az eljárási törvényben meghatározott alaki követelményeknek megfelel-e. Ha valamely kifejezés vagy kijelentés pontos szövege jelentős, azt szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni. Amennyiben a felperes álláspontja szerint a jegyzőkönyv egyes, kötelezően feltüntetendő nyilatkozatot nem tartalmazott, lehetősége lett volna a Pp. 118. § (2) vagy (3) bekezdése alapján annak kiegészítését kérni, ilyen kérelmet azonban a felperes nem terjesztett elő. Ennek hiányában a jegyzőkönyvvezetés hibájára a tisztességes eljáráshoz fűződő joga megsértése keretében nem hivatkozhat.

Mellőzte az elsőfokú bíróság a felperesnek dr. ... bíró és ... bírósági ügyintéző esetleges rokoni kapcsolatának felderítésére irányuló bizonyítási indítvány teljesítését. Álláspontja szerint ugyanis a rokoni kapcsolat bizonyítottsága esetén sem lehetne pusztán ezen körülményből az eljáró bíró elfogultságára következtetni. A rokoni kapcsolat egyébként a vezetéknév azonosságából szükségszerűen nem következik, mivel a ... név igen gyakori.

A S.-i Járásbíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségét nem sértette meg. Az 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény 3. pontja szerint a bíróságnak a tájékoztatást a fél részére az eljárás azon szakaszában kell megadnia amikor megállapítható, hogy a fél nincs kellőképpen tisztában bizonyítási kötelezettsége tartalmával. A jogi képviselővel eljáró felperes a per során az őt terhelő bizonyítási kötelezettséggel nyilvánvalóan tisztában volt, hiszen a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát is előterjesztette. A bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően arról tájékoztatta a felperest, hogy a szakértői vélemény kiegészítését tartja szükségesnek. Emellett az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően nem volt olyan a felperes által bizonyítandó tény, melynek bizonyíthatatlansága a felperes terhére esett volna. Az, hogy volt-e sikeres fűtéspróba, az alperes tartozott bizonyítani, mivel nemleges tény bizonyításának nincs helye. A jogerős ítéletben kifejtettek szerint a bíróság az alperes által felajánlott bizonyítékok alapján fogadta el igazolt, illetve bizonyított ténynek a fűtés üzemképes állapotát. A felperes arra való hivatkozása körében, hogy őt az elsőfokú bíróság bizonytalanságban tartotta, jelen perben rámutatott az elsőfokú bíróság arra, miszerint a polgári per sajátossága, hogy a bíró a jogvitában csak a per végén, a felek álláspontjának

megismerése és a bizonyítás lefolytatása után foglal állást. Ennek megsértése esetén a bíró prejudikál, ami etikai és fegyelmi felelősségét egyaránt megalapozhatja.

Az ítélet indokolásával kapcsolatos követelményekről a Pp. 224. § (1) bekezdése rendelkezik. Amennyiben a jogszabályi előírásnak az ítélet indokolása nem felel meg, érdemi felülbírálatra alkalmatlanságát, ezáltal hatályon kívül helyezését indokolhatja, ami azonban nem az eljárás tisztességes lefolytatása körébe tartozó kérdés. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét nem helyezte hatályon kívül és a jelen perben a bíróságnak nincs jogköre arra, miszerint állást foglaljon abban a kérdésben, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett-e. Egyébként az ítélet indokolásának a per elbírálása során jelentős körülményekre, nem pedig a felek által jelentősnek tartott körülményekre kell vonatkoznia. Helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított per nem tekinthető rendkívüli jogorvoslatnak, ezért a jelen perben a bíróság azt nem vizsgálhatja, hogy az alapper bírósága a bizonyítékokat miként értékelte. Ezért annak vizsgálata, hogy a kifogásolt eljárásban a bíróság a felperes által szolgáltatott bizonyítékokat miként értékelte, illetve azok értékelését mellőzte-e, jelen eljárásban nem vizsgálható.

A kifejtettek alapján az alapeljárás egészének vizsgálata szerint annak tisztességtelensége sem volt megállapítható.

Figyelemmel arra, hogy a felperes által megjelölt és kártérítési követelése alapjául hivatkozott károkozó magatartás az új Ptk. hatálybalépését megelőzően kezdődött, a 2013. évi CLXXVII. törvény 54. §-a értelmében a keresetet az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései alapján kellett elbírálni. Felhívta az elsőfokú bíróság a Ptk. 339. § (1) bekezdését, valamint a 349. § (1) és (3) bekezdéseit, melyek alapján utalt arra, hogy az alperes kártérítési felelőssége abban az esetben állapítható meg, ha a kártérítés általános és különös feltételei fennállnak. Az általános feltételek a felróható, jogellenes magatartás, a kár, valamint a kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggés, a különös feltétel pedig az, hogy akár a közigazgatási jogkör gyakorlása során keletkezzen, illetve rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható. Az ítélezési gyakorlat szerint a jogalkalmazó szerv kárfelelősségét csak nyilvánvaló és kirívó jogsértés alapozza meg. Abban az esetben, ha a figyelembe veendő jogszabály rendelkezése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye, általában nem lehet szó a felróhatóság körén kívül eső tévedésről, hibáról (BH1996. 311., EBH2001. 526.). Az előzőekben kifejtettek szerint a szakértői bizonyítás elrendelése, a szakértői vélemény kiegészítése nem volt indokolatlan. Nyilvánvaló és kirívó jogsértésről nem lehet szó, mert a bizonyítási indítványnak való helyt adás nyilvánvalóan mérlegelés eredménye, ezért a felperes vagyoni kártérítési igénye megalapozatlan.

A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Mivel a pernyertes alperes perköltség iránti igényt nem terjesztett elő, a bíróság az erről való rendelkezést mellőzte. A feljegyzett kereseti illeték megfizetésére a felperest a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Ebben elsődlegesen azt kérte, hogy az ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdés második fordulata alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, állapítsa meg annak tényét, hogy az alperesi bíróság a S.-i Járásbíróságon lefolytatott P.20.043/2012. számú peres eljárás során a felperes alapvető jogait megsértette, és ezzel összefüggésben kötelezze az alperest 3.100.000 forint összegű kártérítés megfizetésére, valamint korrigálja az ítéletében megállapított peres illeték összegét a kereset 2019. január 4-i kiigazításában.

megjelölt 625.252 forint kamatkövetelés figyelmen kívül hagyásával. Másodlagos kérelme szerint, amennyiben az ítélet tábla az elsődleges kérelmet nem akceptálja, de úgy ítéli meg, hogy a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítése szükséges, a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet vonatkozó részét helyezze hatályon kívül és kötelezze az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalás tartására és újabb határozat hozatalára. Harmadlagos kérelme arra irányult, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezésben felsorolt jogsértései, a dr. ... ügyében előterjesztett felperesi indítvány alaptalan elutasítása, továbbá a tárgyalás berekesztése után érkezett bizonyíték felhasználása miatt a kétes értékű bizonyítékokra alapított ítéletet a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül és kötelezze az elsőfokú bíróságot fellebbezéssel érintett része tekintetében új tárgyalás tartására és újabb határozat hozatalára.

Az elsőfokú ítélet kritikájaként a felperes előjáróban utalt arra, hogy az ítéletnek két verziója létezik, a per aktájában lévő változat terjedelme fél oldalnyi szöveggel hosszabb, mint a részére postai úton megküldött irat. Mivel az utóbbit bélyegzővel hitelesítették, a tartalmi hivatkozások helyét ennek megfelelően jelölte meg. A 3.P.20.043/2012. számú alapper történetének leírásában említett tizenöt napos póthatáridőt nem a felperes tűzte ki, hanem azt a felek által megkötött szerződés 14. pontja írja elő. Az alperes elállásának oka is hibásan van rögzítve, mert az alperes elállása okaként az azt bejelentő levélben a 20.800.000 forint vételárhátralék meg nem fizetését jelölte meg. Emellett kifogásolta a felperes, hogy a leírás e körben mellőzi azoknak a felperesi beadványoknak a létét, amelyek a szemle helyszínének biztosítását kérelmezték, az ügyben ítélet meghozatalát kérték, illetve a helyszíni szakértői szemle leállítását indítványozták. A jelen per történetének leírása körében a felperes keresetének jogalapja ismertetésénél hiányoznak a vagyoni kártérítéssel kapcsolatos legfontosabb adatok, nevezetesen az, hogy a 7.113.252 forintos összeg 6.488.000 forint alapkövetelésből és 625.252 forint összegű járulékos (kamat) követelésből tevődik össze. Hiányzik továbbá annak a felróható, kirívó bírósági jogsértésnek a megjelölése, amelyen a vagyoni kártérítésre alapuló igény alapul (F4-F6 mellékletek ügye). Az indokolásban nem került rögzítésre az a nagy számú okirati bizonyíték, amik a felperesi álláspontot támasztják alá, és nem került megemlítésre a keresetlevélhez csatolt hangfelvétel sem, ami a 2014. január 17-i tárgyalás hivatalos jegyzőkönyvétől függetlenül bizonyítja az alapperben eljáró bíró tudatos perelhúzó magatartását. Nem említi az indokolás azt sem, hogy a felperes mely tényekkel bizonyította a bíró alapvető ismereteinek hiányát, ami azt a látszatot kelti, mintha alaptalanul vádaskodna. Nem került megemlítése a 14/F/1. alatt csatolt bizonyítéka, ami tanúsítja, hogy az alapperben eljáró bírót, nem sokkal az ellene benyújtott panaszát követően az alperes az elnökhelyettesi beosztásából felmentette, ami arra utal, hogy maga az alperes sem volt megelégedve a bíró munkájával. Az ítélet megemlíti ugyan az F/4-F/6. sorszámú iratok eltűnését, de elhallgatja azok tudatos eltávolításának tényét hangoztató és bizonyító felperesi álláspontot. Hibásan jelöli meg a kereseti kérelem jogcímeiként a Ptk. 227. § (1) bekezdését, mert valójában az alapperben a kereset a Ptk. 277. § (1) bekezdésén alapult. Lényeges hiányosság, miszerint az elsőfokú bíróság nem rögzítette az alperesnek az eltűnt F/4-F/6. sorszámú iratokkal kapcsolatos perbeli nyilatkozatát, mely szerint nem tud nyilatkozni arról, hogy ezek miért nem lelhetők fel.

Az ítélet érdemi elbírálásával kapcsolatos általános észrevételében a felperes utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet nem említi meg, miszerint a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított kereset elbírálásánál azt is vizsgálni kell, a peradatok alátámasztják-e azt, hogy az alapperben lefolytatott eljárás fő célját és kimenetelét tekintve az alapjogi sérelemre hivatkozó felet valójában hátrány, sérelem érte-e. Vizsgálni kellett volna, hogy keletkezett-e a felperesnek hátránya abból, hogy az alapper elsőfokú bírósága a fűtéspróba bizonyítása körében a 23/1. bizonyítékát indokolás nélkül mellőzte, melynek következtében a másodfokú bíróság eleve úgy tekintette a fűtés kérdését, mintha a felperesnek nem lennének erre nézve bizonyítékai, így a jogorvoslat ellehetetlenült. Az ezzel kapcsolatos nyilvánvaló

sérelem részletesen leírásra került a keresetlevélben, illetve annak mellékleteiben, amit sajnálatos módon a jelen perben eljáró elsőfokú bíróság ítéletének indokolása tartalmából megállapíthatóan nem tanulmányozott. Vizsgálni kellett volna azt is, hogy az alapperben történt jogsértések miként hatottak a per időtartamára. Ezzel kapcsolatban logikátlan okfejtés, hogy az egyes kisebb eljárási szabályok megsértése a jogszerűség vizsgálatánál nem bír jelentőséggel. Ha a bíróság a helyszíni vizsgálatok elvégzésére nem szab határidőt, nem biztosítja a szemle feltételeit, irreleváns kérdéseket vizsgál, akkor az egész folyamat összességében az észszerű pertartam betartásának rovására megy, ami már a felperes számára hátrányos következmény. Az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna azt is, hogy a keresetlevél F4-F6. sorszámú mellékletei, mint okirati bizonyítékok per dokumentációjából való kiiktatása miként hatott a bizonyítási eljárás menetére, ez okozott-e a felperesnek hátrányt. Tartalmára tekintettel az F/5. jelű felperesi bizonyíték perdöntő jelentősége vitathatatlan, ezért annak eltűnése számára szintén hátrányos jogkövetkezményekkel járt. A kifejtettek alapján a terjedelmes felperesi bizonyítási anyagot az elsőfokú bíróság nem az elvárható lelkiismeretességgel vizsgálta, a bizonyítékokat egyoldalúan mérlegelte, aminek következtében aggályos ítéletet hozott. A keresetlevél vaskos mellékletében leírt építészeti és épületgépészeti témájú bizonyításai az alapper jogellenes cselekményeit taglalják, amit az elsőfokú bíróság jelen perben hozott ítéletében meg sem említ. Általánosságban jellemző, hogy az ítélet indokolásának alapja egy-egy környezetéből kiragadott adat, holott a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított kártérítési kereset esetén az alperesi bíróság tevékenységét az alapperben benyújtott keresetlevél átvételétől kezdve a jogerős ítélet megszületéséig bezárólag részletesen elemezni kellett volna. Az alapperben a perköltség hibás számításával kapcsolatban az elsőfokú bíróság a jelen perben hozott ítéletében arra utalt, hogy az ellen fellebbezni lehetett volna. Ebből következően jelen perben nem vizsgálta az alapper másodfokú eljárását, mert annak ítéletéből kiderül, hogy a hibás számítást az alperesi másodfokú bíróság is helybenhagyta. A perújítással kapcsolatban is csak annyit említ, hogy azt a tárgyalásra alkalmatlannak minősítette a bíróság, mellyel összefüggésben azonban vizsgálni kellett volna, hogy az ezt kimondó folyamat során történt-e jogsértés, valamint az ezt követő fellebbezés és annak elutasítása jogszerű volt-e. Különösen súlyos hibát vétett jelen perben az elsőfokú bíróság az eltűnt, és a tárgyalás berekesztése után az aktában megtalált F4-F6. jelű felperesi bizonyítékok ügyében.

A per észszerű időtartamával kapcsolatban az ítélet indokolása helyesen tartalmazza a jogszabályi környezetet, azonban a jogalkalmazásnál fontos tényező, az ítéletátláknak erre vonatkozó útmutatása, melyre azonban nincs utalás. Ezzel összefüggésben a felperes a Fővárosi Ítéletátlak joggyakorlata alapján ismertette a vizsgálandó kérdéseket, továbbá utalt arra, hogy ezeken túlmenően az időbeliség észszerűségének megítéléséhez azt is vizsgálni kell, hogy a bíróság ténykedése mennyiben állt összefüggésben a megalapozott döntés meghozatalával, azaz mennyiben volt szükséges és hatékony és ezáltal indokolt a tevékenysége. Azt is vizsgálni kell továbbá, hogy az eljárás elhúzódásának megakadályozása végett a bíróság a szükséges kényszerítő eszközöket alkalmazta-e vagy azoktól indokolatlanul eltekintett. A per észszerűtlenül hosszú időtartamával kapcsolatos felperesi álláspont részletesen kifejtésre került az elsőfokú eljárás során, amely beadványaiban, illetve a tárgyalási jegyzőkönyvekben is rögzítésre került. Ezeket az elsőfokú bíróság túlnyomó részben nem vette figyelembe, illetve rövid érveléssel elutasította. Erre tekintettel a felperes fellebbezésében az ezzel kapcsolatos hiányosságok és az elsőfokú bíróság álláspontjának cáfolataként részletesen ismertette, beadványai megjelölésével a kifejtett álláspontját és annak bizonyítékait.

A tisztességes eljáráshoz való joga sérelmével összefüggésben is kifejtette a felperes jogi álláspontját az általa megjelölt beadványokban és tárgyalási jegyzőkönyvekben, amit az elsőfokú bíróság túlnyomó részben szintén nem vett figyelembe, és azokat ugyancsak rövid érveléssel

elutasította. A felperes fellebbezésében ezzel összefüggésben is részletesen ismertette a hiányosságokat, illetve az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos álláspontjának cáfolatát.

A jelen perben hozott ítélet indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság az ítélet írásba foglalása során észlelte, hogy a keresetlevél F/4-F/6. sorszámú mellékletei a többi irattal együtt le nem fűzve, az akta végén megtalálhatók, ami több okból valószínűtlen és valóágellenes. A peres iratok zsinórral összefűzött kötegben találhatók 1-76-ig szigorú számsorrendben, az OBH 17/2014. (XII. 23.) utasítás 3. §-a szerint. A keresetlevél eredetileg 22 mellékletet tartalmazott, melyek közül az alperes eltávolította az alapper során az F/4-F/6. sorszámú mellékleteket, majd az így keletkezett irathiany álcázására a többletpéldányok között tárolt, 2013. március 29-én érkezett fotósorozata lapjait illesztette be helyükre, mely sorozat az érkeztetési dátumának megfelelő helyen is le van fűzve. Ez a cselekménysorozat csak tudatosan végezhető, ezért kizárható a számsorrendtől véletlenül eltérő lefűzés, ami nyilvánvaló és kirívó jogsértés. Emellett az elsőfokú ítélet indokolásával ellentétben az összefűzött iratkötegtől különállóan nem egy, hanem hat darab dossziében tárolt műszaki dokumentáció van, melyek közül 3 db szakvélemény. A felperes a per során nyolc alkalommal tekintett be az aktába, melyben a lefűzött dokumentációtól függetlenül tárolt különálló lapokat nem észlelte. Az alperes 2018. november 28-án nem tudott nyilatkozni arról, hogy az eredeti iratok között milyen okból nem szerepelnek a felperes által hiányolt mellékletek. Az ítélet kihirdetése után, 2019. május 16-án a felperes a kezelőirodában ellenőrizte a tényállást, digitálisan rögzítette az akta állapotát és megállapította, hogy a vizsgált, körbélyegzővel lezárt iratcsomón kívül a jelenleg elfekvő, F4-F6. sorszámú mellékletek nem a keresetlevélhez csatolt eredeti lapok, hanem csak azok rossz minőségű utánzatai. Azok bevizsgálása után megállapította, hogy azok soha nem voltak lefűzve, nem voltak kilyukasztva és azokat olyan típusú érkeztető bélyegzővel látták el, ami nem egyezik a 2012. január 16-án érkezett keresetlevél mellékletein látható lenyomattal. Ilyen típusú bélyegzőt a bíróság csak 2012. április 16-tól kezdve használt. Mindezek miatt kijelenthető, hogy a hitelesített iratkötegen jelenleg kívül elhelyezkedő F4-F6. jelű lapok a tárgyalás 2019. március 22-i berekesztéséig nem lehettek az aktában, a hitelesen lezárt iratkötegen kívül sem. Minőségüket illetően eltérnek az eredetitől, ezért nyilvánvalóan utólagosan készített utánzatok. Bizonyítékként történő felhasználásuk aggályos és az ítélet megalapozására nem alkalmasak. Ezeket az anomáliákat az elsőfokú bíróságnak észre kellett volna vennie és ismeretlen tettes ellen büntetőeljárást kellett volna kezdeményeznie valótlan tartalmú iratok peres eljárásban történő felhasználása miatt. Mindezek bizonyítják annak tényét, hogy a perben döntő jelentőségű, F/5. sorszámú céges levél az alapperben és a jelen kártérítési perben sem lehetett az ügy aktái között és ennek a dokumentumnak még a pusztá léte sem került említésre egyetlen bírósági megnyilatkozásban sem.

A felperes álláspontja szerint jelen ügyben az elsőfokú bíróság nem biztosította maradéktalanul a felperesnek a Pp. 2. § (1) bekezdésének rendelkezésében előírt alapjogait. A Pp. 2. § (3) bekezdése alapján elmulasztotta részére a szükséges tájékoztatást megadni, amivel sérült a tisztességes eljáráshoz való joga. A 6.488.000 forint összegű vagyoni kár megtérítésére vonatkozó keresete vizsgálatának körében is csak mindösszesen egy alkalommal szólította fel bizonyításra. Ezzel összefüggésben a felperes idézte az 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény általa lényegesnek tartott rendelkezéseit, amelyek meghatározzák a bíróságok tájékoztatási kötelezettségének kereteit. E kötelezettségének az elsőfokú bíróság nem tett eleget, sőt a 9. ponttal kapcsolatban lényegesen félrevezető tájékoztatást adott részére. A tárgyalás berekesztését megelőző három tárgyalás közül egy alkalommal tájékoztatta ugyan a felperest a Pp. 146. § (6) bekezdése szerinti jogkövetkezményekről, azonban elmulasztotta megadni, hogy mely tényekre vonatkozóan szükséges további bizonyítási indítványt tenni. Az ezt megelőző és ezt követő tárgyaláson a felperes határozott kérésére arról tájékoztatta, hogy „a jelen per állása szerint nincs olyan tény, amelyet a

felperes köteles lenne bizonyítani". Mindezekre tekintettel a korrekt tájékoztatás elmaradása miatt a felperesnek a per tisztességes lefolytatásához való joga durván sérült.

A szabad rendelkezési jog magában foglalja a kereseti kérelemhez való kötöttség elvét is. A Pp. 3. § (2) bekezdése szerint a bíróság az eljárás során kötve van a felek kérelméhez, amennyiben ezt elmulasztja, ezzel megsérti a félnek a tisztességes eljáráshoz való jogát. A felperes a 2016. április 12-én kelt keresete első oldalán megjelölte, hogy mely ügyekben sérültek a Pp. 2. § (1) bekezdésében biztosított jogai. Jelen perben ezt a bíróság nem vette figyelembe, csak a 3.P.20.043/2012. számú ügyben lefolytatott elsőfokú eljárás jogszerűségét vizsgálta és mellőzte az 5.P.20.671/2014. számú perújítási eljárás jogszerűségének vizsgálatát. Mindkét eljárásban vizsgálnia kellett volna a teljes pertartam cselekményeit, tehát a másodfokú eljárások jogszerűségét is, ami azonban nem történt meg. Miután a másodfokú eljárásokban is komoly jogsértések történtek, ezek vizsgálatának mellőzése a jelen per komoly hiányossága.

Az elsőfokú bíróság jelen perben elmulasztotta ítéletében kellő részletességgel megindokolni azt, hogy a keresetlevél mellékletében, majd a per során előterjesztett bizonyítékait miért mellőzte határozata meghozatalakor. Az az indokolás elfogadhatatlan, hogy a bíróság nem talált bennük bizonyító erőt.

Indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság jelen perben döntését elsősorban az alperes ellenkérelmében talált érvekre alapozta, míg a felperes által előterjesztett nagy mennyiségű, azokat cáfoló bizonyítékokat indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta. A tárgyalás berekesztése után általa előtálalt, addig eltűntnek tartott bizonyítékok ügyében a feleket nem tájékoztatta, amivel megfosztotta a felperest a tisztességes tárgyaláshoz való alapjogától. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljárásban szereplő adatok és dokumentumok teljes megismerése és birtoklása is ezek közé, a mindenképpen biztosítandó jogok közé sorolható, ezért a bíróság köteles lett volna a tárgyalást újból megnyitni és tájékoztatni a feleket a megtalált bizonyítékokról, továbbá kivizsgálni azokat a körülményeket, hogy miként jutottak a korábban eltűnt iratok a tárgyalás berekesztése után az aktába. Vizsgálnia kellett volna továbbá az utóbb fellelt iratok hitelességét is. A bíróság azzal, hogy ezen teendőket elmulasztotta, az alperest jogellenes előnyhöz juttatta, azaz nem biztosította a fegyverek egyenlőségét, melynek ténye megkérdőjelezi pártatlanságát is. Elmulasztotta az elsőfokú bíróság a Pp. 125. § (1) bekezdésében előírt azon kötelezettségét is, hogy a három példányban előterjesztett keresetlevél és mellékletei egy érkeztetett példányát a tárgyalásra küldött idézéssel együtt nem küldte meg a felperes címére. Ennek hiányában nem állapítható meg, hogy az eljárás során valóban rendelkezett-e a keresetlevélhez mellékelt okirati és CD mellékletekkel, ami az ítélet indokolásának tartalma alapján alaposan gyanítható. A felperes alapjogát sérti, hogy az ügyben lefolytatott 2019. március 22-i tárgyalási jegyzőkönyvet a bíróság a mai napig nem küldte meg számára, annak ellenére, hogy emiatt a törvényszék elnökéhez panasszal is fordult.

Jelen perben tévesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az alapperben másodfokra is került fűtéspróba kérdésében nem vizsgálta meg az eljárás jogszerűségét, mindössze annyit állapított meg ítéletében, hogy a bíróság az alperes bizonyítékait fogadta el. Ezzel szemben a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján indított kártérítési perben azt kellett volna vizsgálnia, hogy az eljárás során történt-e a felperes alapjogait érintő jogsértés, amit a keresetlevél vastag mellékletében és pl. a 9. sorszámú beadványában is részletesen leírt, amelyeket az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott.

A kifejtetteket összefoglalva, a felperes álláspontja szerint az alapperben alapvető joga sérült azzal, hogy az ügyét elbíró bíróság nem volt pártatlan. A dr. ... bírósági ügyintéző és dr. ... elfogult bíró

rokon kapcsolatának felderítésére tett indítványának komoly indoka volt (valótlan tartalmú jegyzőkönyv hitelesítése, az F/4-F/6. jelű iratok eltűnése), ezért bizonyítási indítványának helyt kellett volna adni. Az alapperben eljáró ... elfogultságára utal, hogy az alapperben a felperes alapjogait sértette azzal, hogy valamennyi bizonyítékát indokolás nélkül elvetette és tájékoztatási kötelezettségének sem tett eleget, amit a tárgyalási jegyzőkönyvek bizonyítanak. Azzal, hogy a bíróság a Pp. 277. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelemtől eltérő tárgyú ügyben folytatott le bizonyítást, megszegte a keresethez való kötöttség elvét is, aminek következtében az alperesi bíróság megsértette a felperes szabad rendelkezéshez fűződő jogát is. Az alapper időtartama a kereset mellékletét képező F/4-F/6. jelű iratok eltűnése miatt észszerűtlenül elhúzódott, mert ezek hiányában szakértő kirendelésére nem kerülhetett sor. Az iratok szándékos kiemelése bizonyított azáltal, hogy a helyükre egy későbbi, másodlagos bizonyíték többletpéldányát fűzték be. Az említett bizonyítékoknak a bizonyítási eljárásból való kivonása a tisztességes eljáráshoz való alapjogot súlyosan sérti. A két éven túl meghozott 3.P.20.043/2012/68. számú ítélet indokolásának szövege bizonyítja, hogy az alperesi bíróság a megalapozott döntéshez szükséges helyszíni szakértői vizsgálatokat tartott szükségesnek, abban az alapper alperesének a hibás teljesítéséből eredő értékcsökkenés semmilyen módon említve nincs. A bíróság a helyszíni szemlékre nem szabott ki határidőt, emiatt a Pp. 114/A. § (2) bekezdés előírása miatt a felperes nem emelhetett kifogást az eljárás elhúzódása ellen. Az értelmetlen szakértői vizsgálat megszüntetését kérelmező 2013. június 25-i felperesi beadványt az elsőfokú bíróság ignorálta, beérkezését meg sem említette a tárgyalási jegyzőkönyvben. A szemléket ellenző tulajdonos ellen semmilyen kényszerintézkedés nem történt, mert cselekmények szintén szerepet játszottak a per időtartamának észszerűtlen elhúzódásában. A jelen perben hozott ítéletben az elsőfokú bíróság a helyszíni szakértői vizsgálatokkal kapcsolatban arra hivatkozott, hogy azt a felperes indítványozta. Mellőzte annak figyelembevételét, hogy ő az alapperben elsősorban ítélet meghozatalát kérte, és csak a bíróság tájékoztatási kötelezettségének elmaradása miatt beállt kényszerhelyzetben cselekedett. Nem tudhatta, hogy az F/5. jelű perdöntő bizonyítéka már nincs az aktában és azt sem, hogy a bíróság értékcsökkenési vizsgálatokat kíván végeztetni a helyszínen. Amikor ez számára világossá vált, hogy a helyszínelés a per elhúzására irányul, az 50. sorszámú beadványában kérte annak beszüntetését. Az ügyben az érdemi döntés megalapozásához helyszíni vizsgálatokra nem volt szükség, ezért a bíróságnak az azok elvégzésére irányuló felperesi kényszerindítványt a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján el kellett volna utasítania, hiszen tudhatta, hogy az ügy a per iratai alapján is eldönthető. Ezt az elsőfokú bíróság az utolsó tárgyaláson beismerte, amit a felperes hangfelvétellel bizonyított.

A felperes a tisztességes tárgyaláshoz való jog témakörében fellebbezését kiegészítette. Ebben a tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatos jogi elvárások tekintetében a releváns időszakra vonatkozóan a Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat Elemző Csoportjának 2013. december 1-jén kelt, „A perorvoslati bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlata” című összefoglaló véleményében foglaltak ismertetésével is rámutatott arra, a fellebbezésében már részletesen kifejtett álláspontjára, hogy a bírósági eljárások során nem kapott a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő tájékoztatást. Ezen túlmenően az ítélet indokolási kötelezettségének megsértésével kapcsolatban a jogi értelmezés tekintetében az Alkotmánybíróság 7/2013. (III. 1.) AB határozata indokolásában kifejtetteket részletesen idézte, melynek alapján álláspontja szerint az alperesi bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt eljárási szabály alkotmányellenes alkalmazásával megsértette a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogát. Az alperesi bíróság döntését kellő alaposággal alátámasztó indokolásának hiánya miatt a fellebbezési eljárásokban (másodfokú, perújítás, elnöki panasz) sem nyílt valódi lehetőség a jogorvoslati jog hatékony gyakorlására. A próbafűtéssel kapcsolatos elégtelen indokolás miatt a felperesi kereset részlegesen, a foglalt tekintetében jogerősen elutasításra került. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet nyilvánvalóan elégtelen indokolás ellenére, annak helyes indokaira utalással helybenhagyta. Mindezek mellett a

felperes az F/4-F/6. jelű bizonyítékok ügyében fellebbezését azzal egészítette ki, hogy a mellékelt fotók alapján megállapítható, miszerint a mellékleteken a keresetlevélen használt érkeztető bélyegtől eltérő bélyegzőkép szerepel. Ez bizonyítja, hogy ezek az iratok nem lehetnek eredetiek, azokat utólag készítették, a jelen perben felderített hiányuk pótlására. Ez cáfolja a jelen per elsőfokú bíróságának azon megállapítását is, hogy a mellékletek tekintetében pusztán kisebb gondatlanság történt, ami nem sérti a tisztességes tárgyaláshoz való alapjogot. Valójában kétszeres jogsértés történt, először akkor, amikor a perdöntő felperesi bizonyítékokat az alperes a **s.-i** perben likvidálta és másodszor, amikor erről a tényről tárgyi bizonyíték is rendelkezésre állt, az eltűnt bizonyítékokat a jelen perben rekonstruálta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, utalva arra, hogy a felperes Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított igényével szemben az elsőfokú eljárásban kifejtett védekezését változatlanul fenntartja. Ennek körében ismételten hangsúlyozta, hogy jelen perben nem kerülhet sor az alapper eljárásának felülvizsgálatára, mert a Pp. 2. § (3) bekezdése nem teremt újabb fórumot a már jogerősen elbírált igény újbóli elbírálására. A per észszerű időn belüli lefolytatása nem vitatható, mert ennek vizsgálatakor csak az inaktív időszakok bírhatnak jelentőséggel, ami akkor állapítható meg, ha az ügy egyedi sajátosságai folytán indokolt pertartamhoz képest a per indokolatlanul hosszabb ideig tartott. A felperes keresetét 2012. január 16. napján terjesztette elő, igényéről az elsőfokú bíróság 2014. január 19. napján ítélettel döntött és eljárása során inaktív időszak nem volt. A felperes által sérelmezett eljárásban az első- és másodfokú bíróság is maradéktalanul eleget tett a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének, az ügyben anyagi jogi és eljárásjogi szabálysértés nélkül hoztak döntést. Mindezekből a jelen perben az elsőfokú bíróság megalapozottan hozta meg a keresetet elutasító döntését.

A fellebbezés alaptalan.

Elsődlegesen kiemelendő, hogy a felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét csak részben, a 3.100.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló keresete tekintetében támadta fellebbezéssel, ezért az ezt meghaladó keresete vonatkozásában az elsőfokú ítélet jogerős.

Eljárása során az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt nem sértett, a kereset az annak alapjául megjelölt per adatai alapján, további bizonyítás nélkül is elbírálható volt, ezért olyan ok nem merült fel, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná, melyre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet annak fellebbezett részében érdemben bírálta felül. Ennek eredményeként megállapította, hogy a felperes álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, ítéletében a tényállást helyesen, a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő értékelésével és mérlegelésével állapította meg, a kereset tárgyában hozott érdemi döntése és annak indokolása is megalapozott.

Az ítélet tábla a fellebbezésben hivatkozott kritikával szemben elsődlegesen kiemeli, hogy az elsőfokú ítéletnek „nem létezik két verziója”, két változata. Az elsőfokú iratok között lévő, eredeti bírói aláírással ellátott ítélet és annak a felek részére kézbesített, valamint a másodfokú bíróságnak felterjesztett kiadmányai tartalma teljesen azonos, a kiadmányok kizárólag a nyomtatás során alkalmazott eltérő betűméret miatt csupán látszólag tűnnek az iratok között elfekvő, eredeti aláírással ellátott ítélettől eltérőnek.

Kiemelendő, hogy a felperes jelen perben érvényesített igényét a keresetében kifogásolt bírósági eljárás idején hatályos 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (3) bekezdésének rendelkezése alapján kellett elbírálni, mely szerint az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél - az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással - méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. A 2. § (1) bekezdése szerint a bíróság feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság indokolásában helyesen utalt arra, miszerint a kereset alapján azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes által sérelmezett eljárásban sérült-e a tisztességes eljáráshoz és a per észszerű időn belül történő befejezéséhez való joga.

A per észszerű időn belül való befejezéséhez való jog sérelmével kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen utalt a 8/1992. (I. 30.) AB határozatában foglaltakra. Erre tekintettel, az ezzel kapcsolatban részletesen kifejtett és megalapozott indokai alapján helytállóan állapította meg, hogy a felperes által kifogásolt eljárásban az elsőfokú bíróság részéről inaktív időszak nem volt, a szakértői bizonyítást és annak kiegészítését a felperes indítványára rendelte el és az mindvégig az ügyhöz tartozó témában folyt. Emellett a tanúbizonyításra irányuló indítvány teljesítése esetén a bíróság feladata kizárólag a tanúk tárgyalásra való idézése, melynek teljesítése a tanúk kötelezettsége. Erre tekintettel, a felperes hivatkozásával szemben nem róható a bíróság terhére, hogy a tanúk kötelezettségüket elmulasztva, szabályszerű idézésük ellenére a tárgyaláson nem jelentek meg. A perbeli esetben az alperesi bíróság a tanúk megjelenése érdekében a további, az eljárási szabályoknak megfelelő intézkedést megtette, a tanúkat pénzbírsággal sújtotta, ami eredményesnek bizonyult, mert a tanúk ennek hatására a tárgyaláson megjelentek és vallomást tettek. A kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy a felperesnek a per észszerű időn belüli befejezéséhez való joga sérelmére hivatkozása alaptalan.

A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a felperes a keresetlevélben és az eljárás során tett nyilatkozataiból kitűnően a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján az általa a **H.** Kft. alperes ellen indított perben a **S.-i** Járásbíróság eljárásával kapcsolatos, részletesen kifejtett konkrét kifogásaira alapította. E tekintetben, az elsőfokú bíróság indokolását kiegészítve az ítéletábra utal arra, hogy Pp. 2. § (3) bekezdésében foglaltak alapján az (1) bekezdés szerinti jogok megsértése esetén a fél méltányos elégtételt biztosító kártérítésre akkor jogosult, ha a jogsértéssel okozott sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. A jelen perbeli nyilatkozataiból kitűnően a felperes az általa előadottak alapján a tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét arra alapította, hogy a **S.-i** Járásbíróság keresete tárgyában számára kedvezőtlen döntést hozott, melynek oka a jelen perben előadott eljárási szabálysértések és az ügyben eljáró bíró elfoglaltsága volt. Az elsőfokú eljárás során a felperes a perben eljáró bíró kizárására elfoglaltsága miatt kérelmet nem terjesztett elő. Az általa hivatkozott sérelmek valóságának megítélése és az ezekkel esetlegesen okozott hátrány erre irányuló kérelem alapján a jogorvoslati eljárásban lett volna orvosolható, melyre az adott ügyben eljáró másodfokú bíróságnak volt hatásköre. A per iratai alapján megállapítható, hogy a felperes a **S.-i** Járásbíróság ítélete elleni fellebbezésében az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértéseire és az eljáró bíró elfoglaltságára nem hivatkozott, ezért ezekre alapítva utóbb, méltányos elégtételt biztosító kártérítési igény érvényesítése kizárt. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a jelen perben megalapozottan mellőzte a **S.-i** Járásbíróság eljárása jogszerűségének, valamint ... bírósági ügyintéző és a kizárási okot bejelentő dr. ... bíró közötti kapcsolat vizsgálatát. Erre tekintettel a felperes alaptalanul kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság jelen perben hozott ítélete részletesen nem tartalmazza a sérelmezett elsőfokú eljárással kapcsolatos kifogásait és bizonyítékait. Mivel jelen perben a bíróságnak nem volt feladata és hatásköre sem arra, hogy az iratok alapján felülbírálja a

felperes által sérelmezett eljárást, a jelen ügy eldöntése szempontjából irreleváns, hogy a sérelmezett eljárás jogerős befejezését követően évekkel később szerzett iratai hiányosak voltak-e. Erre tekintettel a felperesnek az alapügy összefüzőtt irataiban a keresetlevél F/4-F/6 sorszámú mellékleteinek hiányával, majd azok utóbb az összefüzetlen iratok között való fellelésével kapcsolatos kifogásai a jelen per eldöntése szempontjából jelentőséggel nem bírnak.

Alaptalanul kifogásolta a felperes azt is, hogy jelen perben az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a sérelmezett ügyben eljáró másodfokú bíróság eljárását és döntését, valamint azt, hogy a perújítási eljárásban is történt-e jogsértés, perújítási kérelme és fellebbezése elutasítása jogszerű volt-e. Az előzőekben kifejtettek szerint ugyanis a bíróságnak jelen perben a kereset alapján nem volt feladata és hatásköre sem a sérelmezett ügyben a fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság és a rendkívüli perorvoslati ügyben eljáró bíróságok eljárásának, döntésének felülvizsgálatára sem.

A Pp. 24. § (1) bekezdése szerint a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése, valamint a 41. § (2) bekezdése értelmében a polgári peres eljárásban az illeték alapja a pertárgy értéke. A felperes a 31. sorszámú beadványában vagyoni kártérítési igényét 7.113.252 forintra felemelte, melyhez hozzászámítva a 3.100.000 forint nem vagyoni kártérítési igényét, a keresettel érvényesített követelésének összértéke 10.213.252 forintra emelkedett. Az, hogy felperes részéről mi volt az alapja és indoka az adott kárigénye felemelésének, a pertárgy értéke tekintetében közömbös, ezért megalapozatlanul kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási illeték összegét a 10.213.252 forintos követelése alapján állapította meg.

A kifejtettek alapján az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette meghaladóan annak rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta. Pervesztességére tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a felperest 3.100.000 forint fellebbezési érték alapulvételével a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére. Mivel az alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ennek tárgyában rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2019. október 17.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

. Hegedűs Mária s.k. Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

bíró